საქართ. მემარცხენე სოც.-დემოკრატიული პარტიის მთხვარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“
თვიურად ღირს 12,500 მ. სამგლოვიარო განცხადება 15,000 მ.;
კანტორა ღიაა დილის 8—2 საათამდე.
რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 12—1 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი დამფუძნებელი კრების ქ. № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ფასი 500 მანეთი

№ 84

სამშაბათი, ნოემბრის 29
1921 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეკონომიური კრიზისი და კოოპერაცია

შემოდგომის სეზონი უკვე გათავდა და ჩვენ შეძლება გვაქვს ერთგვარი დასკვნა გაუკეთოთ ჩვენი ხალხის ნაშრომ-ნამოდვაწარს. შემოდგომის თვეებში ხდება იმისი რეალიზაცია, რაც მოითხოვს მშრომელის ხალხისაგან უზღვავო ენერგიის დახარჯვას და რაც შეადგენს მთელი ერის სარჩო-საბადებელს.

რა მოგვცა შემოდგომამ, როგორია მისი რეზულტატები? შევსძელით ჩვენ იმისი მომკა, რაც ჩვენს მთელი წლის მოთხოვნილებებს დააკმაყოფილებს?

ზერელეთ თვალის გადაველებაც საკმარისი იქნება, რომ დავრწმუნდეთ ჩვენთვის არა სასურველსა და პირდაპირ დამღუპველ შედეგებში. შემოდგომამ ვერ მოგვცა ის, რაც საჭიროა მთელი ერის არსებობისათვის. ჩვენი წლიური სარჩო ვერ მოვიმკეთ და საშინელი ეკონომიური კრიზისების წინაშე ვსდგევართ. ამდენნაირსაც განვიც დიდით ეკონომიურსა და სასურსათო კრიზის, მაგრამ ეს მოსაგონი იქნება იმასთან, რაც ახლო მომავალში მოგველის. ჩვენი ეკონომიური რესურსები დაწურილია; პროვინციებიდან მოსული ცნობები სასოწარკვეთილ მდგომარეობას გვიშლის თვალ წინ. არ არის არც ერთი მხარე, განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში, რომელსაც შეეძლოს თავისი ძალღონითა და რესურსებით გამოიკვებოს თავისი თავი; ყველას გარედან ესაჭიროება დახმარება, მიმწოდებელი ხელი. რასაკვირველია ორიოდე ადმოსავლეთ საქართველოს სასურსათო რაიონი ვერ გამოკვებავს დამშეულს საქართველოს. სად არის ხსნა? როგორ უნდა მოვაწესრიგოთ საქმე, როგორი გზებით უნდა ვეძიოთ ჩვენთვის გამოსაკვები სურსათ-საზოგადო?

მდგომარეობა მოითხოვს მთელი ჩვენი სასიცოცხლო და მომქმედი ძალების ამოძრავებას და მათი სამოქმედო გეგმის მიზანშეწონილად მიმართვას. ერთად-ერთი ძლიერი და ენერგიული ძალა ამ შემთხვევაში არის სახელმწიფო მთელი თავისი ეკონომიური აპარატებით. თავის თავად ცხადია, რომ მუშურ-გლეხურმა რესპუბლიკამ ასეთს პირობებში თავისი ენერგია ზედმიწევნით უნდა ამოძრაოს და მდგომარეობის გამოსწორების პროცესის ნამდვილი ხელისუფალი შეიქმნეს. ეს აუცილებელია და სახელმწიფოს პრიორიტეტს ამ საქმეში ვერავინ უარყოფს. მაგრამ მართო რესპუბლიკის ამარა ჩვენ ვერ დავრჩებით და ვერც საქმეს მოვაწესრიგებთ. არის ისეთი საზოგადებრივი ორგანიზაციები, რომლებსაც ამ შემთხვევაში დიდი დახმარების გაწევა შეუძლიათ სახელმწიფოსათვის და ჩვენი ეკონომიური ცხოვრების ადორძინებაში შესაფერისი ენერგიასაც გამოიჩენენ.

კოოპერაცია ერთი იმ ორგანიზაციათაგანია, რომელიც მტკიცედ ერთებს და აკავშირებს საზოგადებრივ ძალებს და ფართო ეკონომიური ქსელი აქვს გაბმული მთელს საქართველოში. მართალია ეს ორგანიზაცია ჯერ კიდევ ვერ სდგას თავის შესაფერს სიმაღლეზე, ჯერ კიდევ მრავალი რამ აკლია მის სამოქმედო აპარატებს, მაგრამ სხვა ორგანიზაციებთან შედარებით მას აუცილებელი პირველი ადგილი უჭირავს ჩვენში. კოოპერატიული ორგანიზაციებით მიზანშეწონილად ამოძრავება, მათი შესაფერისად დარაზმვა და ორგანიზაციულად მოწყობა დიდ და გადამჭრელ ხასიათის როლს ითამაშებს ჩვენი ცხოვრების ეკონომიური წარმატებისათვის.

მუშურ-გლეხურმა რესპუბლიკამ უნდა გამოიყენოს ეს დიდი ორგანიზაცია დღევანდელს ეკონომიურ კრიზისის ხანაში, სახელმწიფო ორგანოსა და კოოპერაციის შორის დადებული გარკვეული კონტაქტი, შეთანხმებით შემუშავებული სამოქმედო გეგმები აუცილებლად საჭიროა დღევანდელს პირობებში.

ჩვენ უნდა დავიფიქროთ ყოველგვარი პარტიული ეგოიზმისა და ჩვენთვის მტკივნეულს საქმის მოწესრიგებას ხალხის სიყვარულით გამთბარი გონებით უნდა მიუდგეთ.

კოოპერატიულმა კავშირებმა უნდა გამოიჩინოს თავისი ენერგია და ძალღონე. მას მართებს დღევანდელს პირობებში დიდი მსხვერპლის გაღება. საბჭოთა რუსეთის სინამდვილემ კოოპერატიულ მოძრაობასა და ორგანიზაციებს ფართო ასპარეზი გადაუშალა სამოდვაწეოდ. ჩვენი ცხოვრების დღევანდელი პირობები უფრო მეტ სარგებელს უხსნის ჩვენს კოოპერატივებს. საჭიროა მხოლოდ შეგნებული მოქმედება, მდგომარეობის აღლოს ერთმანეთ, პირობების გათვალისწინება.

ჩვენი ეკონომიური კრიზისების დაძლევის საქმეში კოოპერაციამ უნდა ითამაშოს თავისი შესაფერისი როლი. ეს კი მოითხოვს საბჭოთა რესპუბლიკისა და კოოპერატიულ კავშირების შორის შეთანხმებას, კონტაქტს, ფუნქციებისა და მოვალეობების განაწილებას, გარკვეულ გეგმების შემუშავებას.

ხ. დევიანი.

პრაქტიციზმის საუკუნე

Мы живем в веке великих задач и великой борьбы.

Элизе Реклю.

მსოფლიო ისტორიამ არ იცის ისეთი მედგარი და ენერგიული ბრძოლა, რომელსაც ოთხი წლის განმავლობაში აწარმოებდა და აწარმოებს დღესაც რუსეთის მშრომელი მასსები. ისტორიისათვის ნათელია კლასების ურთიერთ დაპირისპირება, პლებეელისა და პატრიციების ბრძოლა, სპარტაკის გამოსვლა, რომის რესპუბლიკის ტრაგედია, ფეოდალიზმსა და კაპიტალიზმს შორის გაძართული სამკვდრო-სასიცოცხლო ომი, 1789 წლის საფრანგეთის დიდი რევოლიუცია, ჩარტისტული მოძრაობა ინგლისში და მრავალი სხვა. მაგრამ კაცობრიობის მატიანეში არ მოიპოვება ისეთი ფურცელი, ისეთი ხასიათი ბრძოლისა, რომელიც თავისი გარკვეული ძიზნით, ჩამოყალიბებული იდეებით, მიზანშეწონილ გზებით და მეთოდებით ეთანაბრებოდეს თანამედროვე რევოლიუციის შინაარსს, მის თეორიას და პრაქტიკას. 1871 წ. პარიზის კომუნა, საფრანგეთის დიდა ქალაქის პროლეტარიატის რევოლიუციონური გამოსვლა თუ შეედრება ზოგადად მაინც რუსეთის მშრომელთა კლასის თავგანწირულ სულისკვეთებას. პარიზის კომუნამ მხოლოდ სამოცდა თორმეტი დღეს იცოცხლა, მხოლოდ ორი თვის განმავლობაში გისმოდა პარიზის ქუჩებში თავისუფლების—ინტერნაციონალის ჰიმნის გუგუნი; წითელი პარიზი ყვითელ ვერსალმა დაამარცხა. დამარცხდა საფრანგეთის მშრომელი მასა, მაგ ამ იდეა კი არ დამარცხებულა, არ ჩამქრალა სამუდამოთ ტანჯულ კაცობრიობის გულის და სულის სიღრმეში. 1917 წ. ოქტომბრის რევოლიუციამ კვლავ შეატრიალა წალმა ცხოვრების ჩარხი და გაჩოასწორა ისტორიის სამედისწერო შესცდომა, რომელიც პარიზის კომუნის ლიკვიდაციაში და ბურჟუაზიულ კლასების გამარჯვებაში გამოიხატებოდა.

ამრიგად, დღეს ჩვენ ვსდგევართ ახალ მოვლენების, ახალ სურათებისა და მოხაზულობათა წინაშე. მთელი სამყარო ორ გარკვეულ ბანაკად ჩამოიქნა: ერთის მხრივ სდგას კაცობრიობის უმცირესი ნაწილი, მაგრამ სოციალ-ოპორტუნისტების შემწეობით გაძლიერებული—ბურჟუაზიული მსოფლიო ანტანტის მეთაურობით. მეორე მხრივ—საზოგადოების ჩაგრული ნაწილი, კაცობრიობის აბსოლიუტური უმრავლესობა—რევოლიუციონური და სოციალისტური მშრომელთა კლასი, საბჭოთა რუსეთის ბელადობით. ამ დიამეტრალ მიმართებაში მყოფ ბანაკთა შორის დღემდე წარმოებულ გამუდმებულმა აშკარა ბრძოლამ, საგსებით ნათელჰყო ის აზრი და ეშმარიტება, რომ შეუძლებელია ერთ და იმავე დროს ორ მოწინააღმდეგე, მუდმივ ქიშპობისა და ჭიდილში მყოფ ძალების ხანგრძლივი არსებობა, ორ მებრძოლთაგანში აუცილებლად ერთმა უნდა გაიმარჯვოს, უეჭველად ერთს უნდა დარჩეს საჯირითო მოედანი, თავისუფალ მოქმედების ფართო ასპარეზი.. ფაქტთა მთელი რიგები საერთაშორისო ეკონომიურ მდგომარეობისა ადასტურებს, ამტკიცებს, რომ ბურჟუაზიული ქვეყანა განწირულია მოსახპობად, კაპიტალიზმს არ აქვს არსებობის და შემდეგი განვითარების საკმაო შანსები.

1914—18 წ.წ. მსოფლიო იმპერიალისტურ ომმა სავსებით დაანგრია ბურჟუაზიულ ეკონომიკის გონიერი ბეჭები და მოახდინა სრული იზოლიაცია, დაშლა-დაქუცმაცება ბურჟუაზიის ძალების. მოიშალა კაპიტალიზმის მექანიზმი, მისი გაუმჯობესობის, გამოსწორების პირობები არსად, არც ერთ ქვეყანაში არ სჩანს დღეს. ინდუსტრიალი კაპიტალმა ფინანსიურ კაპიტალამდე მიაღწია და თავისი საქმიანი მოღვაწეობა იმპერიალისტური პოლიტიკით დააგვირგვინა. იმპერიალიზმით მსოფლიო ბურჟუაზიამ ვერ მიაღწია სატრფიალო მიზანს, ანტანტის კაპიტალისტური სახელმწიფოები გრანდიოზულ ომების შემდეგ მაინც დამარცხებული, ხელცარიელი დარჩა. ბურჟუაზია ფაქტიურად ეკონომიურად გაკოტრების გზას ადგას, იგი დღევს ნაბიჯით მიეახლება უფსკრულა საკენ. ახალ საომარ ოპერაციების მოწყობა, ახალი საყვლეფ ობიექტების ძიება, ერთის სიტყვით, იმპერიალისტურ კოლონიალი პოლიტიკის კვლავ მომარჯვება და მისი მიმართვა ძველ, განუხორციელებელ მიზნებისაკენ არავითარ შემთხვევაში არ შეუძლია ბურჟუაზიას იმ მძიმე მომენტსა და გართულებულ პირობებში, რომელშიაც მას უხდება დღეს არსებობა. ვაშინგტონის კონფერენცია, სადაც სხვა საკითხთა შორის, დასმულია საკითხი მებრძოლ ძალების განიარაღების შესახებ, შეუმჭვენია იმისა, რომ ბურჟუაზიულ სამყაროს სამუდამოთ დაკარგა აგრესიული მეთოდის წარმოების უნარი და დადგა მოგერიებითი პოლიტიკის ნიადაგზე მდგომარეობიდან გამოსასვლელად. კაპიტალისტთა კლასი ისევ ძველ გზით ირჩევს სიარულს, მას ჰსურს და კარგულის ადდგენა, ეკონომიურ მდგომარეობის გამოსწორება, განსაკუთრებით—ძალა-უფლების განმტკიცება. ამიტომ დიდის „ხალისით“ ჩამოდის ძველ ამოსილობის ტახტიდან დამარცხებული ფინანსიური კაპიტალი და მის ადგილს იერს ნეტარხსენებული ინდუსტრიალი, ამარეწველო კაპიტალი. ასეთია ფაქტი ბურჟუაზიულ ცხოვრებაში არსებულ დეკადანსისა, მიადწევს ბურჟუაზია მიზანს? შეიძლება ბურჟუაზიულის გზით მსოფლიოს დანგრეულ ეკონომიურ სიძლიერეს მდგომარეობის კვლავ განახლება, ადდგენა, წელში გამოსწორება? ასეთია თანამედროვე სოციალი მეცნიერების ძირითადი პრობლემა, გადასაწყვეტი ამოცანა. რას მოგვცემს კაპიტალიზმი, კიდევაც რომ მიადწიოს მან მიზანს, გარდა იმისა, რომ „მსოფლიოს სარეცელზე, უფრო ფართო მასშტაბით, ისევ გაიშლება ახალი ომებნი მშრომელი ხალხებს სისხლის ღვრის, სასაკლაოების, უფრო საშინელი, საზარელი ომებისა, ვინემ წარსული ევროპიული ომი?! დიახ, არაფერს!!! ასეთია მოკლედ ჩვენი, ორტოდოქსალი სოციალისტების გადაპრილი პასუხი. მაშ ბრძოლა, აქტიური ბრძოლა კაპიტალიზმისა და მისი აუცილებელ რეფლექსის—იმპერიალიზმის წინააღმდეგ! ასეთია მსოფლიოს მშრომელთა კლასის ლოზუნგი, ბრძოლის ყიჟინის მოტივი.

სწორედ ამ ნიადაგზე სწარმოებს რუსეთის რევოლიუციის დაჩეშმული ხერკების განუწყვეტელი ქანაობა. ანტანტის გამარჯვება, მისი ეკონომიური ცხოვრების მოწესრიგება, ნორმალი კალაპოტში ჩაყენება მისივე მფლობელობის ჩარჩოებშიაც კი, სიკვდილია მშრომელთა თავისუფლების, მომასწავებელია სოციალიზმისა და რევოლიუციონიზმის იდეების დასამარების. რუსეთის რევოლიუციამ მიზანშეწონილად ოდენ ალღო არსებულ საერთაშორისო მდგომარეობას და თავისი გეზი მიმართა ყოველივე საშუალების, ღონისძიების გამოყენებისაკენ. მართალია, რევოლიუციამ ვერ ჰპოვა მედგარი გამოძახილი დასავლეთ ევროპის პროლეტარულ მასსებში. მართალია, ლენინიზმისათვის არ შეიქნა მომზადებული ევროპაში ნიადაგი, მაგრამ ამის მიზეზი სრულიად არ გამოიხატება რუსეთის რევოლიუციის უძლურებაში. ამ მოვლენას აქვს თავისი ისტორიული ფაქტორები. ფაქტორები, რომელიც ქმნიდა მოდალატე სოციალ-რეფორმისტების საშუალებით ბურჟუაზიულ რწმენას, ბურჟუაზიულ ფსიქიკას მუშათა წრეებში, მთელი ათეულ წლების განმავლობაში მაგრამ დიდი ზეცდომა იქნება ვიფიქროთ ისიც, რომ რუსეთის რევოლიუციას არავითარი გავლენა არ მოუხდენია დასავლეთ ევროპაში. პირიქით, არამც თუ ევროპაში, ამერიკა—იაპონიაში და სხვაგანაც, მშრომელთა მასსებში ძლიერ პოპულიარულია წმინდა რუსული სიტყვა და ოქტომბრის რევოლიუციის დევიზი—„совет“. ეს ამტკიცებს, მთელი ქვეყნის დაჩაგრული კლასები განიცდიან რუს. რევოლიუციის გავლენას, მათი თანაგრძნობა და უღრმესი სიმპათია მშრომელთა კლასის დიქტატურის და საბჭოთა სისტემისაკენაა მიმართული...

რუსეთის რევოლიუციის ენერგია ამ ჟამად სხვა სფეროში აქვს გადატანილი. ეს სფეროა—კოლონიალი ქვეყნები. 400 მილიონიანი ინდოეთი ერთად ერთი წყაროა ინგლისისათვის, სადაც ინგლისს ბურჟუაზიას შეუძლია, აწარმოოს კაპიტალისტური ექსპლოატაციის სისასტიკენი. კოლონიალი ქვეყნების ეროვნული დამოუკ დებლობა აუცილებელი პირობაა ანტანტის ძლიერების დაცემის და რევოლიუციის გამარჯვებისა. ეროვნული მოძრაობა კოლონიალი ქვეყნებში, რა ხალხს, ფორმას და შინაარსს იყოს ეს, უალრესად რევოლიუციონური ფაქტია. ამის სისწორეში არავის ეპარება ეჭვი, ეს იცის ლოიდ ჯორჯმ, იცის ლენინმ..

აშკარაა, მეოცე საუკუნე გრანდიოზულ ძოვლენებს შლის მსოფლიოს წინაშე, იგი გარდამწყვეტი, გენერალი ბრძოლის საუკუნეა. დღეს ჩვენს ცხოვრებას უღრესად მოქმედება ახასიათებს. სიტყვამ ადგილი დეუთმო საქმეს, ფრაზეოლოგიამ—შემოქმედებითი მუშაობას, თეორიებმა—პრაქტიკას. ამ უამად იდეოლოგიური საზომი არ არის ერთად ერთი საზომი მოვლენათა შეფასებისა. თანამედროვე რევოლიუციის ხასელობა უკუფენია თეორიული აზრთა ჭიდილის და გალმერთებაა პრაქტიკულ საქმიანობის, საზოგადო პრაქტიციზმია. შეუძლებელია რევოლიუციონურ ბანაკში თეორიულ სხვაობით პრაქტიკული სხვაობა იფასებოდეს. იდეალისტი, მატერიალისტი, სინთეტისტი არ სჩანს რევოლიუციურ ბრძოლის მოედანზე. რევოლიუციას სჭირდება უმთავრესად რევოლიუციონური პრაქტიკოსები. მსოფლიო ცივილიზაციის უდიდესი მტერია იმპერიალიზმი. ებრძოლე მას მთელი ენერგიით, მთელი ძალ-ღონით. უთაყვანი იგი მთელი თქვენის ერუდიციით, ეს ბრძოლა-უარყოფა დასასახუთე გინდ მატერიალისტურ, იდეალისტურ თუ სინთეტიურ ფილოსოფიის ძირითადი დებულებებით. მესამე ინტერნაციონალის ისტორიული დიფერენციება უმთავრესად სწორედ იმაშიც გამოიხატება, რომ მას არ უჭირავს ხელში იდეოლოგიური ბარომეტრი და არ ზომავს ამ თვალსაზრისით არც ერთ ძნიშვნელოვან საკითხს, თანამედროვე ბრძოლის პროცესში აღმოცენებულს.

რევოლიუციონურ ლაშქარში მხოლოდ ერთი იდეალია: სოციალიზმი, მისთვის ბრძოლა, მისი განხორციელება. ასეთია სოციალ ცხოვრების გარდამავალ პერიოდის თვისება, რომელიც უმთავრესად პრაქტიკაზეა დაყრდნილი. რასაკვირველია, შეუძლებელია იმის მტკიცება, ვითომ შესაძლებელი იყოს ადამიანთა აზროვნობის ერთ კალაპოტში მომწყვდევა ტ ყველასათვის საგალდებულო დოქტრინის ჩამოსხმა. არა. დღეს მოქმედების, ბრძოლის, პრაქტიკის ხანაა და ამ ნიადაგზე სდგას ყოველი რევოლიუციონური ჯგუფები.

დიახ, მეოცე საუკუნე არის მსოფლიოს ამოცანების რაციონალი გადაწყვეტის და დაუღალავ ბრძოლის საუკუნე, პრაქტიციზმის ეპოქა, პრაქტიკის განსახიერება.

გ. მუშიშვილი.

ახალი ამბები

— **ქალაქის რევკომის ბრძანება.** ქალრევკომმა გამოსცა შემდეგი ბრძანება: „დღეის რიცხვიდან ეაცხადებ გაუქმებულად საბინაო განყოფილებას და კომუნალური განყოფილების ქვე განყოფილებას ქალაქის რევკომისა და შტატს—გაუქმებულად. ქალაქის რევკომის თავმჯდომარე ბეზეტკორი. საქმის მწარმოებელი მდივანი.

— **კერძო გამომცემლობის თავისუფლება.** საქ. რევკომმა დაამტკიცა დეკრეტი, რომლის თანახმად ნება ეძლევა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, საგამომცემლო ამხანაგობებს და კოოპერაციებს საქ. ტერიტორიაზე წიგნების და ნაწარმოებების გამოცემისა სახ. განკომისარიატის ნებართვით.

— **კახეთის რკინის გზის შეკეთება.** 18 ოქტომბრიდან 20 ნოემბრამდე კახეთის რკინის გზის 18 კომ. მუშაობდა 248 კაცი, გამოყვანილი სამუშაოდ მუშაობის ბეგარით.

— **რევკომების თავმჯდომარეების ყრილობა.** გაიხსნა სრულიად საქ. სამაზრო რევკომების თავმჯდომარეთა ყრილობა. თავმჯდომარედ არჩეულია ამხ. კვირკველია.

— **ახალი ოპერა.** დეკემბრის 7 სახ. ოპერაში პირველად იქნება დადგმული ქართული ცხოვრებიდან ამოღებული ახალი ოპერა „ქრისტინე“ მუსიკა კომპოზიტორ გოგნაევისა. ოპერა შესრულებულ იქნება ქართულ ენაზე.

— **„ლიტერატურული ხუთშაბათი“,** ხუთშაბათს ნოემბრის 24-ს ხელოვნების სასახლეში (სერგიევის ქ. № 13.) სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის საბჭოს თაოსნობით გაიხსნა პირველი საღამო „ლიტერატურული ხუთშაბათისა“. საღამოს დაესწრო ფაერებელი ხალხი. განსაკუთრებით ახალგაზრდობა. მოხსენება წაიკითხა კოწია გამსახურდიამ: „სტეფან გეორგე“ დასასრულ სტეფან გეორგეს ლექსები წაიკითხეს ქართულად ი. გრიშაშვილმა და ობოლაძ მუშამ.

— **სრულიად საქართველოს მწერალთა კავშირის** თაოსნობით წასულ კვირას ქვაშვეთის ეკლესიაში გადახდილ იქმნა პანაშვიდი, კავშირის წევრის გრ. ყიფშიძის სულის მოსახსენებლად. პანაშვიდს დაესწრო საბჭოს წევრები და სხვა პატივისმცემელნი.

— **პირველ იანვრისთვის** გამოვა ახალი ჟურნალი—ხელოვნთა კავშირის უწყებები. სარედაქციო კოლეგიაში შეიდა გალ. ტაბიძე, ლეო ქიაჩელი, კ. გამსახურდია.

— **ფქვილი მარსელიდან.** მარსელიდან ბათომში მოვიდა გემი, რომელმაც მოიტანა 1,400 ტონა ფქვილი.

— **ნავთის გატანა.** ეწყობა ნავთის სახლვარგარეთ გატანა. სტამბოლის სპეკულიანტურ მაზრის მაგივრად ის გაიზიდება ინგლისსა და იტალიაში. გემები უკვე მოვიდა ბათომში და იწყება ნავთის გადაქაჩვა.

— **პრემია შტატების შემცირებისათვის.** შტატების მაქსიმალური შემცირების გამო, დადგენილი გაცემულ იქმნას ძოსამსახურეთა სასარგებლოდ პრემია ძარითადი ჯამაგირის მიხედვით 400 პროც.

— **გაერთიანებული ხაგარეთ ვაჭრობის** კომისარიატის შტატის შემცირება. ცენტრალურ საშტატო კომისიამ განსაზღვრა გაეო. საგ. ვაჭრობის კომ. მტკიცე შტატი 58 კაცის რაოდენობით, 129 კ. ძაგიერ.

— **საგარეო საქმეთა** კომისარიატის შტ. შემცირება. ცენტრალურ საშტატო კომისიის დადგენილების თანახმად საგ. საქმეთა კომის. შტატი შეიცავს 58 კაცს.

— **ხამუშაო ბეგარა.** შრომის სახ. კომ. დადგენილების თანახმად ნება დართულია გორის მაზრაში სამუშაო ბეგარის გატარება ორი არხის აღსადგენად. პირველი არხი—ციდისთავიდან სკირეთამდე, სიგრძით 24 ვერსი მუშაობის ხანგრძლივობა—5 თვე, 2625 მუშით და 37 საზიდი საშუალება. მეორე არხი—ახალი სოფლიდან სკირამდე, სიგრძით—16 ვერსი. მუშაობის ხანგრძლივობა—6 თვე.

პარტიაში

დღეს 12 საათზე დანიშნულია მთავარ კომიტეტის სხდომა რედაქციაში.

საქ. რევკომის საინფორმაციო განყოფილების ცნობები

გორის რევკომის მოღვაწეობა. გორის რევკომის ნოემბრის 3-ს სხდომაზე კომუნალურ განყოფილების გამგემ ამხ. პატაპოვმა წარადგინა მოხსენება გორში არსებულ სხვა და სხვა უბინაო დაწესებულებათა და მუშა-მოსამსახურეთა კერძო სახლებში ჩასახლების შესახებ. სხდომამ ამხ. პატაპოვის მიერ წარმოდგენილი გეგმა მოიწონა და დადგინა: რომ შინ-გან საქმეთა სახ. კომისარიატის წინაშე სათანადო შუამდგომლობა აღძრას ნებართვის მისაღებად. რაიონის მუშა-მოსამსახურეთათვის სურსათის სისწორით დასარიგებლად მაზრის სასურსათო კომისარიატს დაევალა რაიონის ყველა საბჭოთა დაწესებულების მუშა-მოსამსახურეთა აღრიცხვა. ამხ. გასიევს დაევალა ქარულის ბორნის საქმის ადგილობრივ გაცნობა და გამოკვლევა იმის,—თუ რა წესით შეიძლება მისი იჯარით გაცემა ან სარგებლობა.

თიანეთის მაზრის მდგომარეობა. თიანეთის მაზრის სამხედრო კომისარიატ საქართველოს წითელ ლაშქრის პოლიტიკური განყოფილების უფროსს შემდეგს მოახსენებს: თანამდებობის მიღების დღიდან შეუდექი თიანეთის მაზრაში მძვინვარე ბანდიტიზმის წინააღმდეგ ბრძოლას. აღვილად შევნიშნე, რომ ბანდიტიზმის ერეში იყო ჩვენი მოხელეების სუსტი მუშაობა. მაზრის რევკომში ყოველ თავმჯდომარეს თუ შეუძლიან საქმის გაკეთება დანარჩენი მომუშავენი უცოდინაობის გამო საქმეს აფუჭებენ. მაზრის პარტკომში არის მხოლოდ პასუხისმგებელი მდივანი ასევე პოლიტბიუროში. მაზრის მილიციაში არც ერთი პარტიული წევრი არ ურევია. მილიციის სამმართველო სრულიად მოუყოფელია, მილიციონერები, გაუწვრთნელი შიშველი. გლეხებს შეტად მძიმე ტვირთად აწვება ოსებული ბეგარა. გლეხებს უკარგავენ ცხენებს და უნაგირებს. ასეთი შემთხვევა დღემდის 140-ზე მეტი ყოფილ.. ყოფილ მაზრის რევკომის თავმჯდომარის თანაშემწე ამხ. ადაშიძე ძალად სასტიკად ეპყრობოდა გლეხებს. მათ ხშირად მათრახით უსწორდებოდა. ეს უნდა იყოს მიზეზი მისი მკვლელობის. ასეთ უვიც ძოხელეთა მუშაობა ყოფილა მიზეზი გლეხების დიდი უკმაყოფილებისა. ამის გამო მათ დაუწყიათ ბანდიტიზმი და ტყეების ცეცხლის წაკიდება, კაცის კვლა და სხვა ბოროტმოქმედება. გლეხებმა ტყეებს სხვა და სხვა ადგილას ცეცხლი გაუჩინეს. ცეცხლის გასაქრობად ყველა ცოცხალი ძალა დავაყენე ფეხზე. მოვაწყვე 12 მიტინგი და აუხსენი გლეხებს მუშურ-გლეხური მთავრობის მისწრაფებანი. არ დამიფარავს აგრეთვე ჩვენი ურჩი მოხელეების ცუდი მოქმედებანი და მათ წინააღმდეგ ხასტიკ ზომების მიღებას დავპირდი. მიტინგის შემდეგ ხშირად მეტყოდნენ ხოლმე: ისე რომ გვექცეოდეენ, როგორც თქვენ ბრძანებთ,—სხვას არაფერს მივითხოვდითო. თავადაც თქვენ შეგიმჩნევიათ. ბევშვთა კვირის გასატარებელად მოვაწყვე სამი მიტინგი და ოთი კონცერტ მიტინგი. 7 ნოემბერს ოქტომბრის დიდ რევოლიუციის აღსანიშნავად მოვაწყვე აღლუმი; გლეხებს განუმარტე ოქტომბრის დიდ რევოლიუციის მნიშვნელობა მუშებისა და გლეხებისათვის. ასეთ ზომებმა ადგილობრივ ბანდიტიზმი მოისპო. ბანდიტთა ერთი მეთაური გამოცხადდა და აღგვითქვა, რომ მისი ამხანაგებიც მოვიდოდნენ თუ მათ დანაშაულს ვაპატიებდით. ჩვენ მათ ვაპატიეთ.

სამხედრო კომისარიატის შუამდგომლობა. სამხედრო საზღვარ კომისარიატის ბრძანების თანახმად—თიანეთის სამხედრო კომისარიატი უნდა დაიშალოს. თიანეთის სახედრო კომისარიატი მოახსენებს სამხედრო უფროსს, რომ თიანეთის მაზრის სამხედრო კომისარიატის დაშლა შეტად დამაზარალებელი იქნება თიანეთის მაზრის გლეხობისათვის, რადგან მაზრაში სხვა საბჭოთა დაწესებულებანი ჯეროვან ნიადაგზე არ დგანან.

ქურნალ-გაზეთებიდან

მონარქისტების უმაღლეს საბჭოს ორგანოში დაბეჭდილია შემდეგი მოწოდება:

„გაზ. Грядущая Россія"-ში მოთავსებულ წერილმა მისცა საზოგადოებრივ წრეებს ახსნა-განმარტების საბაბი, ზოგს—როგორც მეთითება, რომ მონარქისტული უმაღლესი საბჭო არ დებულობს საკერძო ზომას რომანოვების დინასტიის გაერთიანებულ მონარქიულ წარმომადგენლობის გამთავრებისათვის,—ზოგს, რომ დინასტიის წევრები გვერდს უხვევენ რუსეთ ს ხსნას მხვერპლით სამსახურს. მარტივს რა აღნიშნულ წერილების ავტორების არა საკმაოდ გაცნობაა საქმის ვითარებასთან, მონარქიულ უმაღლეს საბჭოს საკერძოდ მიაჩნია განაცხადოს, რომ აღნიშნული მოსაზრებები სრულებით არ შეეფერება სინამდვილეს. საბჭოს მიერ თავის დროზე მიღებული იყო ყოველგვარი ზომები მონარქიულ მოძრაობის შესაფერ გადრმავებისათვის, რაც შეეხება მეფის სახლის წევრებს, იმათ ლტოლვით ასრულეს სამშობლოს სამსახურისთვის თავის დადება.

უმაღლესი საბჭო მონარქისტებისა მოაგონებს რუსეთის ყველა ხალხებს იმ პირობების სიმძიმესა და სირთულეს, რომელშიაც ვითარდება მონარქისტული მოძრაობა, აგრეთვე შეუჩერებელს დანაშაულის წინაშე სიმკაცრესა და სიძულვილს, რომლითაც გაჟღენთილია რუსეთის მტრები და მონარქიულ მოძრაობის ხელმძღვანელების მოვალეობას, რომელიც გამოიხატება მეთაურების ღვაწლში ყოველმხრივ უზრუნველჰყოს ხელმწიფის სახელობის წევრები". მილიუკოვის გაზ. („Послѣднія новости").

—

ცნობები საქართველოს შესახებ. ბათომიდან კოსტანტინეპოლში მოსულის სიტყვის თანახმად, ბათომში ცხოვრება უფრო და უფრო დებულობს კომუნისტურ სახეს. დაიწყო ბინების მასიური დაცლა და მათში კომუნისტების ჩასახლება. დახვრეტა არაა, მაგრამ დაპატიმრებანი არ თავდება. გემში ჩასვლისას ახდენენ ძლიერ დაწვრილებითი და შეტად დამამცირებელ გაჩხრეკას. წერილებს, გაზეთებს და კორესპონდენციებს, ამერიკის ქვეშევრდომთა მისამართებით დაწერილებსაც კი—ართმევენ. ბათუმში თავმოყრილი 300 პოლონელი ლტოლვილები არ ღებულობენ სამშობლოში წასვლის ნებართვას. ისინი ჩამსხდარი იყვნენ გემ „ალბანია"-ში, და გემის დაძვრისათანავე უკანვე გაბრუნეს. ნავთსადგურში სდგას პოლონეთის გემი „პოლონია", რომლითაც ფიქრობენ ლტოლვილთა ევაკუაცი ს" („Послѣднія новости")

—

საქართველოს რევკომმა დადგინა, ოლქის განტვირთვის მიზნით საქართველოს საზღვრებიდან გადასახლებულ იქმნას ყველა რუსები, რომლებიც დაბინავდნენ 1914 წ. შემდეგ და რომლებიც ამ ჟამად არ ითვლებიან საბჭოთა სამსახურში. („П. н.")

—

საბჭოთა „ახალ მსოფლიო"-ში გამოქვეყნებულია ოფიციალური ცნობა საბჭოთა მთავრობის ახალ პოლიტიკის შესახებ.

„სხვა და სხვა წრეში გამოითქვა შიში,—ამბობს ცნობა,—ვითომ რუსეთის მთავრობა უარს ამბობს ახალ ეკონომიურ პოლიტიკაზე და ვითომ სრულიად რუსეთის დამხმარე კომიტეტის დაშლა მოვლინებულია მოსკოვის პოლიტიკის შეცვლის მომენტით. ასეთი შიში სრულიად უსაფუძვლოა. ახალი ეკონომიური პოლიტიკა, რომელსაც აქვს მიზნად კერძო ინიციატივის გამხნევება და უცხოეთის კაპიტალის შემოვრა, ნორმალურად ვითარდება. სრულიად რუსეთის დამხმარე კომიტეტის გაუქმება და ზოგიერთ მის წევრების დაპატიმრება აიხსნება იმით, რომ „კომიტეტის" წიაღში მზადდებოდა ანტისაბჭური შეთქმულობა. ასეთი ზომა არ ჰნიშნავს რომელიმე „ცვლილებას მთავრობის ეკონომიურ პოლიტიკაში". („П. н.")

რუსეთი

მოსკოვი 27 ნოემ. დამშეულთა ცენტრალურ დამხმარე კომიტეტში 21 ნოემბრამდე შემოვიდა 4,840,239,294 მ. ფედერატიულ რესპუბლიკის გუბერნიებში შეგროვდა 28,088,915,278 მ. შემოვიდა სანოვაგე 1,160,650 ფუთი, მწვანეულობა 910,876 ფუთი.

მოსკოვი 27 ნოემ. პეტროგრადის ნავთსადგურში მოვიდა „მარგო" გერმანიიდან, რომელმაც მოიტანა 572 ტონა ხორბლისა. რეველიდან მოვიდა ნორვეგიის გემი. „დელფინუსი" 420 ტ. სანოვაგით.

მოსკოვი. სემიპალატინსკის გუბერნიამ შესრულა მოვალეობა და ოქტომბრის განმავლობაში დაამზადა 9 მილ. ფუთი პური.

კიევი. 23 ნოემ. კიევის გუბერნია თანახმაა მიიღოს 5,000 დამშეული ბავშვი.

მოსკოვი 21 ნოემ. დამშეულთა დახმარების ცენტრალურმა კომისიამ წინადადება მისცა სასურსათო კომისარიატს არავითარ შემთხვევაში არ მოაკლოს სურსათს, რომელიც დამშეულებისათვისაა განზრახული,

მოსკოვი 25 ნოემ. დამშ. დამხ. ცენტრალურმა კომიტეტმა დადგინა გადასდოს 5 მილიარდი მან. თურქესტანთან საქონლის გაცვლა-გამოცვლის საპირეოებისათვის.

უცხოეთი

ლონდონი. 7 ნოემბ. „ტაიმსი" აცხადებს, რომ დიდ ბრიტანეთი ვალდებულია სთქვას მტკიცე და შეურყეველი სიტყვა საბერძნეთ-ოსმალეთის კონფლიქტის შესახებ. ინგლისის მთავრობამ მოლაპარაკება უნდა დაიწყოს მუსტაფა ქემალთან, რომელმაც დაამარცხა ბერძნები. გაზეთი სწერს, რომ ევროპაში და ახლო აღმოსავლეთში გავრცელებულია აზრი, ვითომ ინგლისი ეხმარება ბერძნებს. დროა გაიფანტოს ასეთი გაუგებრობა. ინგლისის მოვალეობაა—ალარწმუნოს საბერძნეთი პრეტენზიის უარყოფის აუცილებლობაში. მხოლოდ ორივე მეომარ მხარეთა თავშეკავებას შეუძლია მშვიდობის დამყარება აღმოსავლეთში. ყოველი დღე საბერძნეთ-ოსმალეთის ბრძოლისა ხელს უწყობს ანატოლიის განადგურებას და და გაადიდებს ინგლისის ხარჯებს მესოპოტამიაში, ქურდისტანში და თითქმის ინდოეთშიც. აშკარაა, ახლო აღმოსავლეთში მშვიდობიანობის დამყარება მჭიდროთ დაკავშირებულია ინგლისის ინტერესების უზრუნველყოფასთან აღმოსავლეთში.

ბონდონი. 25 „ნოემბ, გაზეთ „ნიუ იორკ გერალდი" ამბობს: „მოელმა ქვეყანამ უწყის, რომ საფრანგეთს არ შეუძლია განიარაღდეს და რატომ. და ვინც ამითო უკმაყოფილია, მით უარესი მისთვის". „უორლდი" ამბობს, რომ ბრიანი ბრუნდება საფრანგეთში იმ იმედით, რომ გერმანიასთან ახალ ომის შემთხვევაში, საფრანგეთს მხარს დაუჭერს ინგლისი და შეეთანხმებული შტატები. ვაშინგტონში ინტერვიუს დროს ბრიანმა განაცხადა: „ამერიკის ჯარები დარჩება რეინის პროვინციაში იმისათვის, რომ მორალურად შეაჩეროს გერმანია.

პარიზი 24 ნოემ. „პტი პარიზენი" იუწყება, რომ ვაშინგტონის კონფერენციამ გამოიტანა ჩინეთის საკითხის შესახებ შემდეგი დადგენილება.

1) კონფერენცია ხელს იღებს ჩინეთში უფლების და უპირატესობის საკითხის გადაწყვეტაზე. კერძოთ უარს ამბობს ჩინეთში იაპონიის უპირატესობის საკითხზე. 2) კონფერენცია უარყოფს აგრეთვე შანდუნში იაპონიის უფლების საკითხის გადაწყვეტაზე. 3) კონფერენცია საჭიროდ სცნობა შეზღუდულ იქნას ჩინეთში სახელმწიფოთა უფლებები არსებულ ხორმის მიხედვით და წინადადებას აძლევს დაინტერესებულ სახელმწიფოებს გადასწყვიტონ სადაო საკითხები შეთანხმების გზით. ამასთან ერთდროულად, კონფერენცია კატეგორიულად სპობს მომავალში ჩინეთში გავლენის გაფართოების ცდას რომელიმე სახელმწიფოს მიერ. იკრძალება აგრეთვე ყოველგვარი მოქმედება, რომელიც მიმართული იქნება დაინტერესებულ სახელმწიფოების გავლენის გაფართოებისაკენ ჩინეთში.

პარიზი 24 ნოემ. ექვსი თვის მოლაპარაკების შემდეგ ინგლის-ავგანისტანის შორის. ხელმოწერილ იქმნა ინგლის—ავგანისტანის ხელშეკრულება. ინგლისმა აღიარა ავგანისტანის დამოუკიდებლობა.

რომი. ნოემბრის 25. მინისტრთა საბჭომ განიხილა რეფორმების საკითხი (დამახინჯებულია)... დღეს განახლდა პალატის მუშაობა; სხდომას დაესწრო 50 დეპუტატამდე. შეტანილ იქმნა მეკითხვა საშინაო პოლიტიკაზე; მთავრობამ მისცა განმარტება თავის მოქმედებაში, რომელიც მიიღო მან ფაშისტების ინციდენტის დროს და იმ ზომებზე, რომელსაც მიჰმართა მან გაფიცულთა წინააღმდეგ. ფინანსთა მინისტრმა აღნიშნა სახელმწიფოს ფინანსიური მდგომარეობის გაუმჯობესება, გარეშე საქმეთა მინისტრმა კი დახატა საგარეო მდგომარეობა. ანახლებულ იქმნა მუშაობა სენატში მრავალრიცხოვან სენატორთა დასწრებით. რომის გაზეთები აღნიშნავენ მშვიდობიანს განახლებას, პარლამენტისა და სენატის მუშაობისას და უკავშირებენ ყოველივე ამას კაბინეტის მდგომარეობის განმტკიცებას.

ნაუენი. ნოემბრის 26. გერმანიის მთავრობამ მიჰმართა ანტანტის სახელმწიფოებს მემორანდუმით, რომელშიაც აღნიშნულია, რომ პოლონეთის ძალაუფლება უშვებს ძალადატანებებს და აცილებს თავის უფლებებს იმ რაიონებში, რომელიც დათმობილი აქვს პოლონეთს.

ბერლინი. ნოემბრის 26. ხმები, რომ ლოიდ ჯორჯს განზრახული აქვს იანვრის პირველს რიცხვებში 1921 წლისა მოიწვიოს ლონდონში საერთაშორისო ფინანსიური კონფერენცია რუსეთისა და გერმანიის წარმომადგენლების მონაწილეობით.

დადგენილება № 100

საქართველოს ხოც. საბჭ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტისა

კერძო მესაკუთრეების ნავ-ჭურჭელთა მუშაობის მოწესრიგების შესახებ.

კერძო მესაკუთრეთა საზღვაო სატრანსპორტო ფლოტის სათანადოდ დაცვისა ტ მოვლისათვის რესპუბლიკის ინტერესების მიხედვით მისი მუშაობის რაციონალურად გამოყენების მიზნით, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტი ადგენს;

1. საზღვაო სატრანსპორტო ფლოტის ნავ-ჭურჭელი, რომელიც კერძო პირს ეკუთვნის, არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ხელისუფლების წარმომადგენელთა მიერ, რა სამუშაოსათვისაც უნდა იყოს, უკეთუ საამისოდ საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის საზღვაო ტრანსპორტის მმართველობისაგან განსაკუთრებული დანიშნულება არ აქვს მიცემული,

2. ამა დანიშნულებისამებრ მუშაობის შესაძლებლობისათვის ნავ-ჭურჭლის მესაკუთრენი სასყიდელს მიიღებენ იმ ტარიფის ძიხედვით, რომელიც შემუშავებულ და დამტკიცებულ იქნება საზღვაო ტრანსპორტიგ საქმეთა სათათბიროს მიერ, სადაც მონაწილეობას მიიღებენ ნავ-ჭურჭელთა მესაკუთრენი (ან მათი წარმომადგენელნი) ტ წყლის ტრანსპორტის მუშათა ცენტრალური კავშირის ორგანიები,

3. ის ნავ ჭურჭელი, რომელიც ვადიან-რეგულიარულ მიმოსვლას აწარმოებს, აცილებულ არ უნდა იქნეს არც დროსა და არც თავისი რეისის მიმარსთულებას, უკეთუ განსაკუთრებულად უკიდურესი საჭიროება არ იქნება.

4. ნავ-ჭურჭელი, რომელიც დანიშნულებისაგან მოცილილია, შეიძლება დაუბრკოლებლივ გამოყენებულ იქნეს მესაკუთრის მიერ ყოველგვარი კერძო ხასიათის გადაზიდვისათვის.

5. ნავ- ჭურჭლის მესაკუთრე, რომელიც განზრახ განერიდება დანიშნულების აღსრულებას, მიცემულ იქნება პასუგისგებაში სასამართლოს წინაშე.

6, ნავ-ჭურჭლის ეკიპაჟის შეადგენლობის პირნი, რომელთა ტოლნი (გაწვეულ არიან ნამდვილ სამხედრო სამსახურში, თავისუფალ უნდა იქნენ ამა გაწვევისაგან მთლად იმ დროს განმავლობაში. რაც ნავ-ჭურჭლის სამსახურში ირიცხებ ან; ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ დათხოვნილ იქნებიან აქედან,—გადაიცემიან სმძხედრო ხელისუფლების განკარგულებაში, უკეთუ ამ დროისათვის მათი ტოლნი სათადარიგოდ არ არიან გაშვებულნი-

7. ამა დადგენილების განვითარებისა და დამატებისათვის საზღვაო ტრანსპორტის უფროსს უფლება ეძლევა გამოსცეს წესები და ინსტრუქციები.

8. დადგენილება ესე ძალაში შედის დღიდან მის გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარე

ბ. მდივანი.

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. სალარიძე.

1921 წ. ნოემბრის 18.

ტფილისი—სასახლე.

მოწერილი ამბები

ბოლოვანი. ამ დასავლეთ საქართველოს ... სავლის რეალიზაცია დასავლეთ-საქართველოში უკვე დასრულდა და ჩვენ მიდებული ცნობების თანახმად სისწორით შეგვიძლია დავაფასოთ ამ რეალიზაციის შედეგები და გავითვალისწინოთ ახლო მომავალი. როგორც ვიცით, მიწის საკითხის მოუწესრიგებლობამ და ჩვენში ახალი ძალა-უფლების დამყარებამ ხელი შეუშალა მხვნელ-მთესველთ დროზე დათესათ ყანები, ხოლო შემდეგში გამუდმებულმა გვალვამ სრულიად შეუძლებლად გახადა დაუთესავი მინდვრების დათესვა. რაც დასთესეს დიდის გაჭირვებით, ისიც ველარ იხეირა და ყანები გაწყვიტდა. ყველაზე უფრო მოსავლიან რაიონებში—ნიგოითსა და ლანჩხუთის რაიონში დაუთესავ მინდვრების სივრცე სახნავ-სათეს ადგილების თითქმის ნახევარს აღემატება. ასეთ მდგომარეობაში, რა თქმა უნდა, კარგ მოსავალს არავინ მოელოდა, მაგრამ მოულოდნელად და ნაადრევად მოსულმა თოვლმა ცეცხლზე ნავთი დაასხა: ხალხი იძულებული გახდა დაუმწიფებელი [illegible] ... ნოემბრის ნოიემბერებას ერთი-ორად შეამცირებს, დანამდვილებით შეიძლება ითქვას, რომ გურია-სამეგრელოში მცხოვრებთა უმეტესობას სარჩო გაზაფხულამდისაც არ ეყოფა, ხოლო იმერეთზე ლაპარაკიც მეტია... ამაზე უარესი მდგომარეობაა რაჭასა და ლეჩხუმში. ხალხი სასოწარკვეთილია და შიშითა და კანკალით შესცქერის მომავალს. ცხადია, თუ რაიმე განსაკუთრებული ზომები არ იქმნა მიღებული, მომავალი ზაფხული შიმშილის ზაფხული იქნება და ხალხიც ამოწყდება.

არ შეგვიძლია მკითხველის ყურადღება არ მივაქციოთ კიდევ ერთ სამწუხარო მოვლენას. ხომ მეტად დიდი მოუსავლობა იყო, მიწის მუშას ტუიულუბრალოდ ჩაუარა ამოდენა შრომამ და ის თითქმის ხელ-ცარიელი დარჩა, მაგრამ მიწის მეპატრონეებმა (რომელთაც მენშევიკურ ნორმის მიხედვით მიწა შეინარჩუნეს) მაინც თავიანთ სიტყვას არ უღალატეს და უკლებლივ აიღეს ზოგიერთ ადგილებში დალა. ეს დალა კი მოსავლის ერთ მესამეს უდრის. აქ საკვირველი ის არის, რომ მთავრობის დეკრეტს მიწის შესახებ ყურადღებას არავინ აქცევს და მიწის მეპატრონეს ხმაროს თავის უფლებას, როგორც თვითმპყრობელობის ჟამს. იტყვიან მიუცია და მემამულესაც აუღია, რომ არ მიეცათ—ძალას არავინ დაატანდაო. მაგრამ ამის მთქმელს ავიწყდება, რომ მიწის საკითხი დეკრეტში მეტად ბუნდოვანად არის გადაჭრილი, მას უბრალო მიწის მუშა ვერ გაიგებს, ხოლო ადგილობრივ ორგანიებს არ უბრუნვიათ, რომ ხალხისთვის აეხსნათ მიწის შინაარსი და ნათელ ეყოთ მემამულისა და მიწის მუშის უფლებები მიწაზე.

ეს სხვათა შორის. რაც იყო, იყო. ამას არაფერი ეშველება. შველა არის საჭირო მომავლისათვის, რომ ხალხი მშიერი არ ამოიხოცოს. ეს კი შესაძლებელია თუ ხალხს მივაწოდებთ პურისა და ქერის თესლს. კარგი იყო ეს შემოდგომაზე მომხდარიყო. ხალხი დასთესდა ქერს და მაისის გასულს უკვე მოამკიდა მას. მაგრამ რაკი ეს ასე არ მოხერხდა, ადრე გაზაფხულზე მაინც უნდა დითესოს ქერი, რომ ივნისის დამლევს ხალხს შეეძლოს მისი საკვებად გამოყენება.

ჩვენ გვაშფოთებს ტ გვაღონებს ვოლგის მხარედან მოსული საშინელების ამბები. თუ გვინდა ცხგავი რამ არ განმეორდეს აქ, ყველამ უნდა ვეცადოთ წრეანდელი მოუსავლობით გამოწვეულ მძიმე შედეგების თავიდან აშორებას. ვიმეორებ—ეს შესაძლებელიც არის და აუცილებელიც.

ვისაც ყური აქვს—ისმინოს.

ვ. ტ.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი— მთავარი კომიტეტი.

კბილის ექიმი

ი. ბ. ხარებავა ბაქრაძე

იღებს ავადმყოფებს, ყოველ დღე დილის 9—2 და საღ. 4—6-დე ექიმობა, პლომბები ხელოვნური კბილები. მუშტაიდის შეს. № 4.

109